

Kształcenie biotechnologów

Jerzy Długoński¹, Anna Podhajska²

¹ Katedra Mikrobiologii Przemysłowej i Biotechnologii, Uniwersytet Łódzki, Łódź

² Katedra Biotechnologii, Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-AMG, Gdańsk

Punkt wyjścia do dyskusji na temat kształcenia biotechnologów w Polsce stanowiły referaty przedstawione przez prof. Annę Podhajską „Kształcenie biotechnologów w ocenie UKA” oraz przez prof. Jacka Bieleckiego „PKA a kształcenie biotechnologów”. Prof. A. Podhajska w swoim wykładzie przedstawiła obraz, jaki wyłonił się po wizytach w 2002 r. zespołów oceniających Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej (UKA) w uczelniach kształcących biotechnologów, które poddały się akredytacji. Szczególną uwagę zwróciła na zróżnicowanie w programach nauczania realizowanych w poszczególnych uczelniach, doskonałe warunki, w jakich studiują przyszli biotechnolodzy oraz brak możliwości uzyskania przez nich pracy po otrzymaniu dyplomu. Brak perspektywy zatrudnienia powoduje, że większość studentów wiąże swoją przyszłość z karierą akademicką. Gros studentów kontynuuje naukę na studiach doktoranckich, ambitniejsi studenci wyjeżdżają na studia doktoranckie za granicę. Ponadto, przedmiotem obszernej dyskusji była sprawa praktyk zawodowych dla studentów biotechnologii. Praktyki wakacyjne są wymogiem programowym trudnym do realizacji, z powodu braku firm biotechnologicznych w Polsce. Brak kontaktu z biotechnologią stosowaną powoduje, że studenci biotechnologii w większości uczelni identyfikują się raczej z biologią molekularną niż biotechnologią. Nieliczni pragną pracować lub założyć firmę biotechnologiczną, nie uzyskując zresztą do tego żadnego przygotowania. Zagadnienia te zostały również szczegółowo omówione w artykule, którego współautorką jest prof. A. Podhajska, opublikowanym ostatnio w „Biotechnologii” (1).

Adres do korespondencji

Jerzy Długoński,
Katedra Mikrobiologii
Przemysłowej
i Biotechnologii,
Uniwersytet Łódzki,
ul. Banacha 12/16,
90-237 Łódź.

Prof. J. Bielecki w swoim wystąpieniu przedstawił zasady, jakimi kieruje się Państwowa Komisja Akredytacyjna (PKA) przy ocenie kierunków studiów oraz dotychczasowe doświadczenia PKA, będące wynikiem akredytacji na wszystkich uczelniach (państwowych i prywatnych) kierunku ochrona środowiska. Szczególną uwagę zwrócił na różnice w wymaganiach stawianych przez UKA i PKA oraz na konieczność spełniania wymogów zawartych w ustawach związanych z kształceniem studentów. Dotychczasowa praktyka wskazuje, że największe problemy stwarza dostosowanie programów nauczania do obowiązujących minimów programowych. Również wiele kłopotów stwarza uczelniom właściwa obsada kadrowa, szczególne stworzenie tzw. minimum kadrowego, przede wszystkim w uczelniach niepaństwowych.

W długiej dyskusji, która rozwinęła się po obu wystąpieniach, wyrażano bardzo pozytywne opinie o dotychczasowej działalności zespołów UKA oceniających kierunki biotechnologiczne. Podkreślano duże zaangażowanie członków wizytujących zespołów, jak również zaangażowanie wydziałów przygotowujących materiały do akredytacji, klimat towarzyszący spotkaniom i dyskusjom z nauczycielami akademickimi i studentami, a przede wszystkim korzyści odniesione przez kierunki, które poddały się ocenie UKA.

Jednocześnie, opierając się na doświadczeniach wynikających z dotychczasowej działalności PKA, wyrażano obawy, co do celowości stosowania zasad przyjętych przy akredytacji kierunków biotechnologicznych. Wskazywano na interdyscyplinarny charakter biotechnologii oraz dynamiczny rozwój tej dyscypliny nauki i wynikającą z tego konieczność bardzo elastycznego podejścia do kształcenia biotechnologów. Podkreślano, że sztywne dostosowanie programów nauczania (często programów autorskich) do minimów programowych zawartych w ustawie (opracowanych blisko dziesięć lat temu) wpłynie niekorzystnie na przekazywanie młodzieży najnowszych osiągnięć z zakresu biotechnologii. Spowoduje również, że na wielu uczelniach realizowany program będzie znacząco odbiegał od profilu prowadzonych badań.

W dyskusji zwracano również uwagę na konieczność dokonania zmian w obowiązujących minimach programowych z zakresu biotechnologii, a także postulowano przyjęcie przez zespoły oceniające PKA bardziej elastycznego podejścia przy akredytacji kierunków biotechnologicznych. W końcowej części dyskusji wyrażano powszechnie pogląd, że sprawy związane z kształceniem biotechnologów powinny być w centrum uwagi tworzonej właśnie Polskiej Federacji Biotechnologii. W podsumowaniu obrad prof. J. Bielecki wyraził gotowość przekazania uwag i propozycji zgłaszanych w trakcie tej sesji osobom kierującym działalnością PKA.

Literatura

1. Składanowski A.C., Bednarski W., Bielecki J., Bielecki S., Długoński J., Dubin A., Fiedurek J., Gabryś H., Jańska H., Kur J., Skorupska A., Szwejkowska-Kuklińska Z., Turkiewicz M., Wojtaszek P., Zabza A., Podhajska A. J., (2003), *Biotechnologia*, 2 (61), 303-313.